

15 грудня минає чотири роки від дня закриття Чорнобильської атомної

Проблем на станції не поменшало. Швидше — навпаки

Давно минув той грудень-2000, позначений навіть деякою ейфорією, породженою багатьма представниками Європи й Америки, які обіцяли «золоті гори» після миті, коли Чорнобильська атомна перестане давати струм. Що ж, ми пішли назустріч побажанням міжнародної спільноти. Останній, третій, блок був зупинений чотири роки тому об 11 годині 20 хвилин. Це зовсім не означало, що його закрили і пішли геть. Роботи попереду було і є дуже багато.

У нас в Україні чимало прихильників цього акту. Так само, як і багато тих, хто заперечував закриття станції. Третій блок після певних ремонтних робіт міг ще багато років працювати, прибуток від його експлуатації вже б вимірювався у кількох сотнях мільйонів гривень.

Станція перестала давати гроші. Але сама потребує їх багато. На виведення блоків з експлуатації, яке триватиме до 2013-2015 років, на звільнення їх від ядерних мас, на будівництво заводу з переробки відпрацьованого палива, сховища для його зберігання, врешті, на будівництво нового «Укриття» над зруйнованим четвертим блоком. В якому він зараз стані? В досить складному, якщо не сказати, жахливому, головне — непередбачуваному. Тріскаються стіни і стеля, будь-якої миті може початись їх «рух», наслідки якого навіть важко уявити. Адже сьогодні у самому серці реактора, де й досі перебуває до 500 тонн ядерних мас, температура становить плюс 40-50 градусів. Якісь процеси там відбуваються. Які? Ні самі атомники, що працюють на блоці кожного дня, вчора, сьогодні і завтра, ні наші вчені відповіді на ці запитання не дають.

Обіцяних грошей від країн, які найбільше «вболівали» за закриття станції, ми не отримали. В результаті порушуються всі строки робіт на блоках станції, на будівельному майданчику довкола неї, зведення конфайменту для четвертого блоку. На жаль, втрачено частину висококваліфікованих кадрів. Потерпає від нестачі грошей, які раніше давала станція, місто Славутич, спальний район ЧАЕС, де живуть атомники та їх родини.

Практично не ведуться ніякі роботи по оздоровленню площ довкола самої станції, маються на увазі ліси і поля, річки і озера. Досить сказати, що в лісах у різних тварин мутанти народжуються у 120 разів частіше, ніж навіть передбачалося після аварії. Практично вся риба у водоймах хворіє на різні ракові новоутворення. Це жахливо, адже частина цієї риби потрапляє на ринки, до споживача. Радіаційний фон в колись казкових і чистих місцях коливається від 20 до 30 рентген за годину. І більше.... У дітей, які живуть в селах, що не підлягали евакуації, захворювання щитовидки, іноді з діагнозом — рак щитовидки, збільшилися у 50-70 разів.

Навіть у цих умовах довкола станції у покинутих і практично зруйнованих часом селах живуть люди, переважно літнього віку, котрі після евакуації повернулися в рідні краї, не витримавши запропонованої їм міської цивілізації. Офіційно їх зареєстровано, навіть прописано у напівзруйнованих хатах до 400 чоловік. Неофіційно — до двох тисяч. Додайте до цього чималу кількість бомжів, злочинних елементів, які переховуються у зоні від справедливої кари за зроблене.

...Чорнобильська атомна. Її довкілля. Все це можна сприймати по-різному. Але викинути з серця — неможливо, закреслити на карті — тим паче. Станція існує. Щодня до неї із Славутича приїздять на роботу люди, які просто не можуть покинути свою станцію. Дивним життям живуть величезні території довкола неї. Чим це закінчиться? Коли? Відповіді сьогодні немає.

О. ДЕЙНЕКО.

● Ця сосна, що обгоріла від вибуху ядерного палива на четвертому реакторі, давно стала одним із символів тієї жахливої трагедії на Чорнобильській атомній у 1986 році.

Фото Л. ДОБРОВОЛЬСЬКОГО.